

Afdeling B&O Ruimte
Onderwerp Recente ontwikkelingen in het gaswinningsdossier

Bezoekadres
H. Westerstraat 24

Postadres
Postbus 7
9790 AA Ten Boer

Telefoon
(050) 302 88 88

Telefax
(050) 302 17 00

E-mailadres
gemeente@tenboer.nl

Bank
028.50.01.272

IBAN
NL55BNGH0285001272
BIC: BNGHNL2G
BTW-nr: 001220615
KvK-nr: 01183249

Behandeld door
5.1.2e

Telefoon 5.1.2e Bijlage(n) Ons kenmerk TB17.6321776
Datum 11-04-2017 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte raadsleden,

Hierbij informeren wij u over de recente ontwikkelingen in het gaswinningsdossier. De afgelopen weken zijn een aantal belangrijke rapporten verschenen en heeft de Nationaal Coördinator Groningen haar plan voor de toekomstige schadeafhandeling gepresenteerd. We geven u hier in vogelvlucht de laatste stand van zaken.

NAM uit schadeproces

Wij zijn verheugd over het nieuws dat vanaf 31 maart 2017 de NAM zich heeft teruggetrokken uit het schadeproces. Samen met onze bestuurlijke en maatschappelijke partners zullen we, onder regie van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) de komende drie maanden werken aan een nieuw en onafhankelijk schadeprotocol en schadehandboek. Tevens zullen we onze bijdrage leveren aan de verdere uitwerking van het principe van de 'schone lei'. Wij vinden dat schade snel en ruimhartig moet worden verholpen met processen die zo eenvoudig mogelijk zijn. Dit draagt, ons inziens bij aan sneller herstel en aan het doel om vertrouwen terug te krijgen.

De eerste voorstellen van de NCG geven al een eerste richting aan een nieuwe werkwijze en de schone lei.

Voor de 'schone lei' is duidelijk dat het in ieder geval gaat om een eenmalig aanbod van de NAM om voor een bedrag van € 1.500,- schade te herstellen. Het aanbod geldt voor bewoners met openstaande schadedossiers bij Centrum Veilig Wonen (CVW) of NAM, voor dossiers die eenzijdig door NAM of CVW zijn afgesloten of voor adressen waar alleen C-schade is geconstateerd. Het aanbod is geen erkenning van schade en bewoners met nog niet afgehandelde erkende A- of B-schade krijgen altijd een aanbod voor herstel of uitkering van het schadebedrag. Het is aan de bewoner om het aanbod wel of niet te accepteren. Als een bewoner het aanbod niet accepteert, wordt de schade volgens de huidige procedure verder

afgewikkeld. Dus dat betekent de mogelijkheid van contraexpertise en de eventuele gang naar de arbiter en de Rechtbank. Zoals gezegd volgt de nadere uitwerking van de spelregels en van de overige openstaande schadedossiers de komende periode.

Alle schadegevallen die na 31 maart worden gemeld zullen volgens de nieuwe werkwijze, die zonder inmenging van de NAM tot stand zal komen, beoordeeld. Ook hiervoor heeft de NCG, mede met de ervaring opgedaan in het onderzoek naar schades in het buitengebied (zie hieronder) en zoals aangegeven in het Meerjarenprogramma 2017-2021, een eerste richting gegeven. Hierbij worden inspectie en beoordeling losgekoppeld. Een onafhankelijke commissie oordeelt over schades en schadebedragen. Kleine schades binnen het effectgebied van een beving worden in het nieuwe protocol direct hersteld zonder nader onderzoek. Het effectgebied wordt direct na een beving bepaald aan de hand van het meetnet van het KNMI. De NCG gaat de komende weken een plan van aanpak voorleggen aan de stuurgroepen voor de verdere uitwerking.

Omdat NAM haar aansprakelijkheid behoudt zal de NCG periodiek toetsen bij de NAM of de nieuwe werkwijze in het schadeafhandelingstraject voldoende gedekt wordt door deze aansprakelijkheid. Indien dit niet het geval is zal de NCG aangeven op welke punten dit is en voorstellen doen voor alternatieve financiering. Een begeleidingsgroep, waarin vertegenwoordigers van de maatschappelijke – en bestuurlijke stuurgroep zitting hebben, ziet, onder andere, toe op een open en transparant proces.

Wij realiseren ons dat we gezamenlijk met alle partijen de komende drie maanden hard zullen moeten werken om tot een gedegen en gedragen schadeafhandeling, inclusief een goed protocol te komen. We zullen dat ook gaan doen om te zorgen dat bewoners die schade na 31 maart 2017 melden te lang moeten wachten op deze nieuwe werkwijze. Afgesproken is namelijk dat alle schademeldingen vanaf die datum volgens het nieuwe proces zullen worden afgehandeld.

Rapport schadeonderzoek buitengebied, fase 1

Ondanks dat de gemeente Ten Boer niet binnen de scope van dit onderzoek valt is dit rapport wel belangrijk. In dit rapport beschrijft de NAM een gewijzigde werkwijze voor onderzoek naar schade. De begeleidingscommissie van de NCG heeft het proces nauwlettend gevolgd en heeft aanbevelingen hierover gedaan richting de NCG voor het nieuwe schadeafhandelingsproces.

De werkwijze die door Witteveen en Bos is gehanteerd gaat uit van een breed perspectief. Tijdens de inspectiefase worden naast de aanwezige schades ook de bodemopbouw, beschikbare bouwtekeningen meegenomen. Tevens is door de eigenaar/bewoner een vragenlijst beantwoord. Vanuit dit brede perspectief heeft vervolgens een panel van experts vanuit allerlei mogelijke oorzaken een oordeel gegeven over de meest waarschijnlijke oorzaak of oorzaken van de opgetreden schades. Het onderzoek van Witteveen en Bos richtte zich in deze eerste fase voornamelijk op de woningen in het buitengebied die eerder in het Arcadis onderzoek zijn meegenomen (schade buiten contour). In een tweede en derde fase worden de overige woningen in het buitengebied volgens deze werkwijze geïnspecteerd en beoordeeld. Belangrijke conclusie met betrekking tot de tot nu toe onderzochte huizen in het buitengebied is dat meerdere oorzaken tot schade hebben geleid maar dat het niet

waarschijnlijk is dat trillingen als gevolg van aardbevingen hierbij een rol hebben gespeeld. Daarnaast heeft de begeleidingscommissie een aantal adviezen uitgebracht op de werkwijze. Deze adviezen zullen worden betrokken bij het nieuw, door de NCG, op te stellen nieuwe schadeafhandelingssysteem.

Onderzoek Ecorys naar praktische uitwerking schadeprotocol Centrum Veilig Wonen

Enkele weken geleden is het rapport van Ecorys gepubliceerd. In opdracht van de Nationaal Coördinator Groningen hebben zij onderzoek gedaan naar het hoe en waarom mensen het schadebedrag liever uit laten betalen dan dat zij de schade door het CVW laten herstellen. Uit dit onderzoek blijkt dat bijna 70 % van de bewoners kiest voor uitbetaling van het schadebedrag maar dat hiervan 90 % de schade wel laat herstellen. De reden hiervan is dat men over het algemeen meer vertrouwen heeft in een eigen aannemer. Met het onderzoek is ook aangetoond dat meer dan 95% het uitgekeerde bedrag gebruikt om de schade te herstellen. Het beeld dat in de media was ontstaan dat men massaal van dit geld op vakantie zou gaan is daarmee ontkracht.

Wij betreuren het dat de suggestie is gewekt dat schademelders het schadebedrag anders zouden besteden, en vragen daarom met klem aandacht voor deze onderzoeksresultaten.

Onderzoeksraad voor de veiligheid

In vervolg op zijn eerdere rapport uit 2015 heeft de Onderzoeksraad voor veiligheid opnieuw onderzoek gedaan naar de situatie rondom de gaswinning Groningenveld.

Zij concluderen dat de aanpak van de problemen die veroorzaakt worden door de gaswinning in Groningen te gefragmenteerd is en los staat van andere vraagstukken zoals de economische ontwikkeling en krimp. Eén organisatie zou integraal verantwoordelijk gemaakt moeten worden voor de afhandeling van de problemen in Groningen. Deze organisatie moet op basis van wettelijke bevoegdheden de verschillende belangen tegen elkaar kunnen afwegen en besluiten kunnen nemen. Door de toekomst van Groningen als uitgangspunt te nemen, kan er een doordachte aanpak ontwikkeld worden. Nu richt de aandacht zich enkel reactief op het herstellen van ontstane problemen rond de gaswinning, waarbij elk probleem zijn eigen aanpak en proces kent. Hierdoor worden cruciale beslissingen in isolement genomen en niet pro-actief in samenhang met andere relevante vraagstukken. Daarnaast geeft de Onderzoeksraad aan dat besluitvorming over de gaswinning gebaat is bij duidelijkheid over een acceptabel niveau van gaswinning waar het niet alleen gaat om objectieve veiligheid maar ook om subjectieve veiligheid.

Wij herkennen de conclusies zoals die door de Onderzoeksraad worden geschetst maar zien aan de andere kant ook de stappen in de goede richting die in de tussentijd zijn gezet. We realiseren ons dat er nog een heleboel werk verricht moet worden en voelen dat als een zware verantwoordelijkheid jegens onze inwoners om daar vaart mee te maken. Dit doen we samen met onze partners in de regio en zien de terugtrekking van de NAM uit het schade proces als een eerste stap in de goede richting van een onafhankelijke en gedragen aanpak voor versterking en schadeafhandeling. Wij kunnen u tevens melden dat het beroep dat wij tegen de gaswinning hebben ingediend door de Raad van State op 22 en 23 mei zal worden behandeld.

Conclusie

Wij blijven onverminderd werken aan de belangen van onze inwoners. Dat doen wij op regionaal niveau gezamenlijk met alle betrokken overheden bijvoorbeeld door een bestuurlijke afvaardiging van de gemeenten in de begeleidingsgroep bij het schadeafhandelingsproces. Daarnaast werken wij op lokaal niveau samen met de NCG, CVW, woningcorporaties en de bewoners aan de versterkingsopgave.

Wij vinden dat inwoners zich weer veilig moeten voelen in hun woning en met plezier en vertrouwen in het gebied wonen en werken. Het is en blijft van het grootste belang dat wij dit, met inzet van alle betrokkenen, zo spoedig mogelijk bereiken.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Ten Boer

5.1.2e

de burgemeester
N.A. van de Nadort

5.1.2e

5.1.2e

de secretaris
J.C. de Groot

Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e@nationaalcoordinatorgroningen.nl>
 namens Alders, J.G.M. (Hans) <[redacted] 5.1.2e@nationaalcoordinatorgroningen.nl>

Verzonden: vrijdag 21 april 2017 14:08

Aan: [redacted] 5.1.2e (v)
 [redacted] 5.1.2e
 [redacted] 5.1.2e

CC: [redacted] 5.1.2e Boer, J. de (Jeroen); [redacted] 5.1.2e
 [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e@delfzijl.nl'; [redacted] 5.1.2e @slochteren.nl';
 [redacted] 5.1.2e 'Gemeente Appingedam ([redacted] 5.1.2e @appingedam.nl)';
 'Gemeente Bedum'; 'gemeente de marne ([redacted] 5.1.2e @demarne.nl)'; Secretariaat
 Burgemeester; 'Gemeente Loppersum'; 'Gemeente Loppersum'; 'gemeente
 menterwolde ([redacted] 5.1.2e @menterwolde.nl)'; Secretariaat Ten Boer; 'gemeente
 winsum ([redacted] 5.1.2e @winsum.nl)'; [redacted] 5.1.2e
 [redacted] 5.1.2e

Onderwerp: brief Raden nieuw schadeprotocol definitief concept

Bijlagen: brief Raden nieuw schadeprotocol def concept.docx

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij sturen wij u een conceptbrief over het nieuwe schadeprotocol. Deze conceptbrief is op verzoek van de burgemeesters tot stand gekomen. Wij verzoeken u deze brief aan te bieden aan uw raden. De conceptbrief zoals aan u verzonden kan hierbij als basis dienen.

De NCG richt zich om met alle partijen te komen tot een nieuwe inrichting van het schadeproces. De huidige schademeldingen worden geregistreerd maar niet in behandeling worden genomen. Daarom de inzet om op 1 juli te kunnen starten met een nieuw proces.

De NCG stelt voor om een bijeenkomst te organiseren met uw raden om de nieuwe inrichting te bespreken. Het voorstel is om deze bijeenkomst te laten plaatsvinden op **donderdag 11 mei 2017, 19.00-21.00 uur, locatie volgt.**

Wij nodigen uw raad van harte uit om hieraan deel te nemen.

Met vriendelijke groet,

Hans Alders
 Nationaal Coördinator Groningen

[redacted] 5.1.2e (v).

Afdeling Unit
Onderwerp Nieuw schade afhandelingsproces aardbevingen

Bezoekadres
H. Westerstraat 24

Postadres
Postbus 7
9790 AA Ten Boer

Telefoon
(050) 302 88 88

Telefax
(050) 302 17 00

E-mailadres
gemeente@tenboer.nl

Bank
028.50.01.272

IBAN
NL55BNGH0285001272
BIC: BNGHNL2G
BTW-nr: 001220615
KvK-nr: 01183249

Behandeld door

5.1.2e

Aan de raad van de gemeente Ten Boer

Telefoon (050) 302 88 50 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk TB17.6346257

Datum 25-04-2017 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte dames en heren,

Op 31 maart 2017 heeft de NAM aangekondigd zich terug te trekken uit het schadeproces. Daarmee is het oude schadeprotocol op die dag om 12 uur gesloten. Ook werd bekend gemaakt dat er onder regie van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) in een open proces een nieuw schadeprotocol wordt opgesteld met de maatschappelijke en bestuurlijke stuurgroep. De inbreng van alle partijen is cruciaal om daartoe te komen. Nieuwe schademeldingen worden vanaf 1 juli 2017 afgehandeld volgens een nieuw schade afhandelingsproces, dat wordt vastgesteld door de NCG. Hiermee wordt een aantal stappen uit het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen 2017-2021 van NCG versneld gezet. Schademeldingen die gedaan worden vanaf 31 maart worden op dit moment geregistreerd en na vaststelling van het nieuwe schadeprotocol in behandeling genomen. Dit wordt uiteraard ook aan schademelders meegedeeld.

Met deze brief informeren wij u over de gebeurtenissen van de afgelopen weken in het gaswinningsdossier als het gaat om schade en de stand van zaken rondom het schadeprotocol.

We schetsen de aanleiding, geven een toelichting op de schone lei en gaan in op de afspraken en vervolgstappen rondom het nieuwe schadeprotocol.

Aanleiding

In het verleden hield de NAM een schadecontour aan. Buiten deze contour werd door de NAM verondersteld dat gaswinning geen schade kon veroorzaken. Om die reden werden schades in dat gebied niet geïnspecteerd en werd door de NAM gesproken over een binnen- en een buitengebied. In opdracht van de NAM is in 2015 door Arcadis een onderzoek uitgevoerd om te bepalen of in het buitengebied toch sprake kon zijn van schade door aardbevingen als gevolg van gaswinning. Uit het onderzoek bleek dat die kans zeer klein was en dat daarom nadere inspecties niet nodig waren.

De NCG heeft vervolgens het onderzoek van Arcadis laten valideren door de TU Delft. Uit het validatieonderzoek van de TU Delft bleek dat de eindconclusie uit het onderzoek van Arcadis niet houdbaar was. De TU Delft adviseerde altijd individuele schademeldingen te onderzoeken. De kans op schade door aardbevingen was in dat gebied namelijk klein, maar niet uitgesloten. De NCG heeft op basis daarvan geconcludeerd dat een zogenaamde schadecontour geen onderbouwing heeft en daarom niet gebruikt mag worden. Dit heeft de NAM overgenomen. Eveneens heeft de NCG er bij de NAM op aangedrongen deze schademeldingen alsnog zo spoedig mogelijk te inspecteren. Naar aanleiding daarvan heeft de NAM alsnog de schademeldingen buiten de voormalige contour geïnspecteerd in de vorm van een proef 'Afhandeling schade buitengebied'. De beoordelingsrapporten van 1600 bewoners zijn op 31 maart 2017 beschikbaar gekomen. In die rapporten is geen relatie tussen de schade en mijnbouwactiviteiten geconstateerd. Er resteert een zeer kleine kans dat een beving toch het laatste tikje kan hebben gegeven dat heeft geleid tot de schade. Met de huidige kennis en wetenschap is dit echter niet vast te stellen. Op basis van deze rapporten heeft het Centrum Veilig Wonen (CVW) besloten geen schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten te erkennen. Bewoners kunnen er voor kiezen een second opinion te vragen en indien gewenst naar de arbiter te gaan.

Proef 'Afhandeling schade buitengebied'

Het CVW heeft de inspecties in het buitengebied in opdracht van de NAM uitgevoerd. In de proef 'Afhandeling schade buitengebied' werkte het CVW met een andere manier van schade opnemen en beoordelen dan gebruikelijk. De reden voor een andere aanpak was dat de gebruikelijke werkwijze van visuele inspecties niet voldoende is om schade door aardbevingen vast te stellen. Onder meer Arcadis en de TU Delft (zie ook de voorgaande alinea) zijn tot die conclusie gekomen.

De proef bestond uit de volgende elementen:

- Alle schades in woningen zijn opgenomen, niet alleen de gemelde schade. Hierbij is de schade feitelijk beschreven in een inspectieverslag. De bewoner heeft dit verslag kunnen controleren en (laten) aanvullen;
- Samen met een vragenlijst over de beleving en ervaring van de bewoner en informatie over de ondergrond, opgetreden trillingen en de omgeving van de woning is het geheel beoordeeld. Met behulp van een panel met experts is bepaald wat de oorzaken van de schades zijn. In dit panel zaten onder meer bouwkundigen, waterhuishoudkundigen en seismische experts;
- Tijdens de proef heeft een begeleidingscommissie, ingesteld door de NCG, meegekeken en geadviseerd over de uitvoering. Daarnaast heeft de commissie de NCG geadviseerd over de bruikbaarheid van de gehanteerde methode voor toekomstige schadeafhandeling in het gehele gebied.

De begeleidingscommissie, bestaande uit Gerard Beukema (burgemeester Delfzijl) en Koos Wiersma (burgemeester De Marne) namens de bestuurlijke stuurgroep, 5.1.2e (Libau) vanuit de maatschappelijke stuurgroep en 5.1.2e (expert) en 5.1.2e (TU Eindhoven), heeft een evaluatie opgesteld. Daarin geeft de commissie aan dat de gehanteerde methodiek ten opzichte van de huidige wijze van schadeafhandeling een objectievere en betere duiding en onderbouwing oplevert van de oorzaken van schades aan gebouwen. De commissie adviseert de positieve elementen te betrekken bij de ontwikkeling van een nieuwe schade afhandelingsmethode. De commissie stelt ook vast dat de grenzen van de wetenschap zijn bereikt. De kans dat een aardbeving toch het laatste tikje kan hebben gegeven bij een schade kan niet 100% uitgesloten worden.

De vertegenwoordigers van de bestuurlijk en maatschappelijke stuurgroepen in de begeleidingscommissie hebben, mede daarom, aangegeven dat zij een verbetering van methodiek alleen haalbaar achten als eerst ruimhartig wordt afgerekend met het verleden. Zij pleiten in een brief voor een schone lei, snel herstel van schades en onafhankelijke schadevaststelling voor (grotere) schades als essentiële stappen voor een nieuw begin en een eerste stap in het herstel van vertrouwen. Het advies van de begeleidingscommissie treft u als bijlage bij deze brief aan.

‘Schone lei’

Om te ondersteunen dat een nieuw schadeprotocol met een zo schoon mogelijke lei kan starten, doet de NAM aan alle bewoners met openstaande schadedossiers een aanbod. Het gaat hierbij om een voucher bestemd voor herstel van schade. De voucher betreft een eenmalig aanbod en wordt gedaan per adres. Voor bewoners met alleen C-schade (niet door aardbevingen veroorzaakt) en/of eenzijdig gesloten dossiers (dat gebeurt bij C-schades) en aardbevingsgerelateerde (A/B) schade tot € 1000,- geldt een aanbod voor een voucher van € 1500,-.

Voor bewoners met openstaande dossiers en hogere schadebedragen geldt een hoger aanbod. Dit aanbod wordt momenteel uitgewerkt. Het uitgangspunt is dat bij grotere schade (boven € 5500,-) sprake zal zijn van maatwerk. Het aanbod van de voucher komt bovenop erkende schade. Dit betekent dat bewoners eventuele erkende schade gewoon vergoed krijgen. Bewoners maken zelf de afweging of ze gebruik willen maken van het aanbod. Wanneer bewoners geen gebruik maken van het aanbod, dan wordt de schade afgehandeld volgens het protocol dat van toepassing was op het moment van melding. Bewoners worden binnenkort per brief over het aanbod geïnformeerd.

Oud schadeprotocol en meerjarenprogramma

Over het door de NAM vastgestelde schadeprotocol is veel onvrede. Het gevoel van ‘de slager keurt zijn eigen vlees’ overheerst. Daarnaast is inmiddels duidelijk dat veel bewoners het gehele schadeproces doorlopen en terechtkomen bij de Arbitrer

Bodembeweging. Het aantal dossiers bij de arbiter neemt inmiddels zodanig toe dat afhandeling daarvan niet meer goed te verwerken is. Het proces stukt daardoor.

In het Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen 2017-2021 is dit benoemd en is afgesproken dat de NCG in 2017 een nieuw schadeprotocol vaststelt, dat in 2018 in werking zou treden. Met het terugtrekken van de NAM, de ervaringen met de proef 'Afhandeling schade buitengebied', de evaluatie van de begeleidingscommissie en de oproep van leden van de stuurgroepen om te werken aan een schone lei is dit proces in een stroomversnelling gekomen. In overleg met de betrokken partijen is besloten dat het verstandig is om zo spoedig mogelijk te stoppen met het huidige schadeprotocol en zo snel mogelijk, maar uiterlijk 1 juli, een nieuw schadeprotocol vast te stellen.

Nieuw schadeprotocol

Het uitgangspunt dat de NAM geen rol meer speelt bij de beoordeling en toekenning van schades, maakt dat een andere partij de besluiten moet gaan nemen over schades en schadebedragen. Het is van belang dat een onafhankelijke partij deze rol op zich neemt. Om dit te bereiken wordt een Onafhankelijke Commissie Schadeafhandeling (OCS) ingesteld. De kaders van de OCS worden gevormd door het onafhankelijk schadeprotocol, dat wordt vastgesteld door NCG.

De afgelopen dagen is, ook in het nieuws, onrust ontstaan over de vraag of daadwerkelijk sprake zal zijn van een open proces waarin alle partijen input geven en de NCG daadwerkelijk ruimte heeft om onafhankelijk zijn rol te vervullen. De onrust is onder andere ontstaan na een brief van minister Kamp aan de Tweede Kamer waarin elementen van het nieuwe systeem zijn benoemd en de indruk is ontstaan dat er al keuzes waren gemaakt. Zowel de NCG als minister Kamp hebben in brieven bevestigd dat het proces een open proces is waarbij de opvattingen, wensen en ideeën van de betrokken maatschappelijke partijen en overheden (Rijk, provincie en gemeenten) een volwaardige plaats krijgen. Er wordt niet vooruitgelopen op de uitkomst van dat proces.

Veel Groningers hebben zorgen over hun eigen huis, hun thuis. Het is noodzakelijk om te komen tot een schadeprotocol dat kan rekenen op bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak. De NCG wil met alle partijen komen tot een nieuwe inrichting van het schadeproces. Zoals al eerder aangegeven worden de huidige schademeldingen geregistreerd maar nog niet in behandeling genomen. De inzet is daarom om op 1 juli te kunnen starten met een nieuw proces.

Wij hebben de NCG gevraagd een bijeenkomst te organiseren waarin u wordt geïnformeerd over de stand van zaken op dat moment en ook uw vragen kunt stellen. Een datum volgt zo spoedig mogelijk.

Wij volgen het proces op de voet en zullen ons inspannen bij te dragen aan een goed eindresultaat.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Ten Boer

5.1.2e

5.1.2e

de burgemeester
N.A. van de Nadort

de secretaris
J.C. de Groot

5.1.2e

30 maart 2017

Aan:

- Nationaal Coördinator Groningen, de heer J.G.M. Alders
- de leden van de bestuurlijke en maatschappelijke stuurgroep NCG

De commissie die het traject van 'afhandeling van schade in het buitengebied', dat wil zeggen buiten de voormalige contour, heeft begeleid heeft een evaluatie opgesteld voor de daar ontwikkelde en toegepaste methode van schadevaststelling. De vertegenwoordigers van de stuurgroepen in deze commissie willen aan de Nationaal Coördinator Groningen en de bestuurlijk en maatschappelijke stuurgroep aanvullend nog een aantal belangrijke overwegingen meegeven.

De inspecties en beoordelingen van schade in het zogenaamde buitengebied is, voor zover de commissie heeft kunnen vaststellen, zorgvuldig gebeurd. Het onderzoeken en duiden van de schades is uitgebreider onderbouwd dan tot nu toe gebruikelijk is.

Wij stellen vast dat we met dit onderzoek aan de rand lijken te zitten van zowel de praktische als wetenschappelijke kennis die er nu is om de oorzaken van schade vast te stellen. Overigens heeft de NCG aan de TU Delft opdracht gegeven tot een verdiepend onderzoek naar het achterhalen van schadeoorzaken. Dit wetenschappelijk onderzoek gaat, in de woorden van de onderzoekers, verder dan de huidige stand van de techniek'. De eerste uitkomsten worden in het najaar verwacht.

Voor specifieke punten verwijzen wij u naar de evaluatie van de begeleidingscommissie. Uit de evaluatie blijkt dat er op een aantal punten nog een nadere verdieping noodzakelijk is. Een belangrijk punt daarin is of vast te stellen is of bij cumulatie van oorzaken, een beving het laatste tikje kan hebben gegeven. Het laatste tikje waardoor door andere oorzaken opgebouwde spanning in een bouwwerk in schade resulteert. Er blijft een marge van onzekerheid bestaan bij het duiden van schades, in het bijzonder ook bij de interactie van verschillende schadeoorzaken. Het is reëel te verwachten dat er nog langjarige wetenschappelijke studie voor nodig is om methoden te vinden die dit kunnen vaststellen. En als dit al lukt is het de vraag of deze kosten van vaststelling nog in verhouding zullen zijn met de kosten van herstel van schade.

De verwachting is dat NAM op basis van de uitkomsten van dit onderzoek geen schade door bevingen zal erkennen. Nadere studie kan onzekerheden verder wegnemen. De daarvoor benodigde inspanning is groot en vooral de eventuele noodzaak voor bewoners om nog langer te moeten wachten op duidelijkheid maakt dit maatschappelijk onaanvaardbaar.

De boodschap dat er geen schade door bevingen kan worden vastgesteld zal niet eenvoudig worden geaccepteerd. Niet omdat de in de proef gehanteerde methode geen verbetering is van de onderbouwing, maar vooral om er geen vertrouwen meer is in onafhankelijk onderzoek én onafhankelijke schadevaststelling op basis van de ervaringen tot nog toe. Deze uitkomst van een op zichzelf verbeterde methode van vaststelling zal ook niet bijdragen om het vertrouwen te scheppen dat nodig is om verbeteringen door te voeren in de wijze van schadevaststelling.

In het Meerjarenprogramma van de NCG is vastgelegd dat de NAM op afstand komt te staan en dat schadebeoordeling onafhankelijk moet plaatsvinden. Feitelijk is dat een belangrijke randvoorwaarde om te komen tot verhoging van maatschappelijk acceptatie. Het antwoord wordt (zoals in deze proef ook blijkt) niet gevonden in verdergaande technische inspanningen of het vergroten van de deskundigheid. Daarbij moeten de kostenverhouding tussen vaststelling en kosten voor schadeherstel in balans zijn, zeker in het licht van de omkering van bewijslast.

De stap naar een onafhankelijke schadeafhandeling en een verbeterde methodiek is alleen haalbaar als er eerst ruimhartig wordt afgerekend met het verleden, als ruimhartig wordt gecompenseerd voor de schades die in de afgelopen jaren zijn gemeld.

De ondertekenaars zijn zich er zeer van bewust dat dit pleidooi niet alleen kan gelden voor de schades in het zogenaamde 'buitengebied'. De ruimhartige afrekening en compensatie moeten ook gelden voor de resterende schademeldingen in het 'binnengebied'. Daarmee kunnen tevens hoge proceskosten worden voorkomen.

Een schone lei, snel herstel van schades en onafhankelijke schadevaststelling voor (grotere) schades vormen essentiële stappen voor een nieuw begin. Alleen op die basis kan worden gestart met een bredere introductie van een andere en betere manier van het beoordelen en afhandelen van schade. Alleen dan leidt dit tot een eerste stap in het herstel van vertrouwen.

Wij adviseren de stuurgroepen dan ook de NCG naar aanleiding van de uitgevoerde proef in deze lijn te adviseren en er bij de NCG op aan te dringen een nieuw schadeprotocol en een nieuwe methode van schadebepaling pas in te voeren als door NAM en de Staat aan onze randvoorwaarden wordt voldaan.

Gerard Beukema en Koos Wiersma, vertegenwoordigers bestuurlijke stuurgroep

5.1.2e

vertegenwoordiger maatschappelijke stuurgroep

GEMEENTE *TEN BOER*

VOORSTEL AAN B&W

Datum:	22-09-2017	Betreft ingekomen stuk van:	Reg.nr.	TB17.6590184			
Onderwerp:	Stand van zaken gaswinningsdossier Groningen en Ten Boer						
Opsteller:	5.1.2e						
Afdeling:	RB&O	d.d.	paraaf.				
Voor akkoord:	Beleidsregisseur			S	B	W	W
Voor gezien:	Secretaris	22/09	5.1.2e	Akkoord		5.1.2e	
Voor gezien:	Portefeuillehouder	21/09		Bespreken	5.1.2e	5.1.2e	
				V.k.a.			
Andere betrokken beleidssectoren: ☐ ja ☐ n.v.t.	Naam (ini.)	d.d.	paraaf	Datum B&W vergadering: 26-09-2017			
Beleidsregisseur Welzijn				Agendapunt: 010			
Beleidsregisseur Ruimte							
Regisseur aardbevingen en gebiedsversterkingsplannen							
Advies:	De brief aan de raad over de stand van zaken gaswinningsdossier Groningen en Ten Boer vast te stellen.						
Bestuursopdracht: Kruis aan wat van toepassing is	☐ Nee ☐ Ja (Zie volgende pagina voor details)						
Kostendeckking:							
Handtekening controller:							
Besluit:	Con form						
Effecten voor de nieuwe gemeente:							
Aanwijzingen voor de uitvoering:	Tekstueel: iets toevoegen over impact voor de dorpen.						

<p>Inleiding</p>	<p>In aanloop naar de herindeling van Groningen en Ten Boer heeft de raad op 12 oktober aanstaande een gezamenlijke werksessie met de raad van de gemeente Groningen over onder andere het gaswinningsdossier. In deze brief wordt de laatste stand van zaken gegeven als voorbereiding op deze sessie. Het college van Groningen stuurt een brief met dezelfde inhoud aan de raad van Groningen.</p>
<p>Onderbouwing van het advies: Informatie / probleemanalyse (2) Beoogd effect: a) wat willen we? B) wanneer zijn we tevreden? (3) Beleidsmaatregelen: wat gaan we daarvoor doen? (4) Beschikbaar budget: wat mag het kosten? (5) Conclusie / advies (6)</p>	<p>De positie van beide gemeenten binnen het gaswinningsdossier is verschillend. De gemeente Ten Boer ligt in het centrum van het aardbevingsgebied en staat aan de vooravond van de versterkingsoperatie. De gemeente Groningen ligt juist aan de rand van het gebied en is een stad met een omvangrijke nieuwbouwopgave waarbij de nieuwbouwregeling een belangrijk thema is. In de brief wordt ingegaan op het schadeprotocol, de versterkingsopgave, de nieuwbouwregeling, Gronings Perspectief en het gaswinningsbesluit.</p>
<p>Communicatie: Met wie al gecommuniceerd? Met wie moet het nog? Via welke middelen (brief, advertentie, info-bijeenkomst, persbericht, interne communicatie)? Wanneer? Waarom geen communicatie?</p>	<p>Het college van Groningen stuurt een brief met dezelfde inhoud aan de raad van Groningen.</p>
<p>Financiële aspecten van het advies: Dekking. Subsidies. Over-onderschrijding. M.I.P. Inkomsten</p>	
<p>Juridische aspecten: Wettelijke basis. Bezwaar – beroep. Handhaving. Hoorzitting. Dwangsom</p>	
<p>Vervolprocedure Presidium, Raadscommissie, Raad, OR e.d.</p>	<p>Gezamenlijke werksessie van gemeenteraden Groningen en Ten Boer op 12 oktober aanstaande, over o.a. het gaswinningsdossier. Hierbij zijn ook de programmamanager aardbevingen van de gemeente Groningen en de regisseur aardbevingen en gebiedsversterkingsplannen van Ten Boer bij aanwezig voor het toelichten van onderwerpen en het beantwoorden van eventuele vragen van de raadsleden.</p>
<p>Bijlagen Kruis aan wat van toepassing is</p>	<p>☐ Ingekomen brief van</p> <p>☒ Ontwerp uitgaande brief</p> <p>☐ Persbericht</p> <p>☐ Formele publicatie</p> <p>☐ Informatieve notitie voor de raad/commissie</p> <p>☐ Kadernotitie / opiniërende notitie voor de raad</p> <p>☐ Raadsvoorstel + ontwerp-besluit</p> <p>☐ Overige</p>

- raad
- Griffiers
- college
- RT

Afdeling **Beleid en Programmering**
Onderwerp **Stand van zaken gaswinningsdossier Groningen en Ten Boer**

5.1.2e

5.1.2e

Bezoekadres
H. Westerstraat 24

Postadres
Postbus 7
9790 AA Ten Boer

Telefoon
(050) 302 88 88

Telefax
(050) 302 17 00

E-mailadres
gemeente@tenboer.nl

Telefoon ([redacted] 5.1.2e) Bijlage(n) 1 Ons kenmerk TB17.6579204
Datum 05-10-2017 Uw brief van Uw kenmerk

Bank
028.50.01.272

IBAN
NL55BNGH0285001272
BIC: BNGHNL2G
BTW-nr: 001220615
KvK-nr: 01183249

Geachte heer, mevrouw,

In aanloop naar de herindeling van Groningen en Ten Boer heeft u op 12 oktober aanstaande een gezamenlijke werksessie met de raad van Groningen over onder andere het gaswinningsdossier. Met deze brief geven wij u de laatste stand van zaken ter voorbereiding op deze sessie. Het college van Groningen heeft een brief met dezelfde inhoud ook gestuurd aan de raad van Groningen.

Behandeld door
E. Deenen

De positie van beide gemeenten binnen het gaswinningsdossier is verschillend. De gemeente Ten Boer ligt in het centrum van het aardbevingsgebied en staat aan de vooravond van de versterkingsoperatie. De gemeente Groningen ligt juist aan de rand van het gebied en is een stad met een omvangrijke bouwopgave waarbij de nieuwbouwregeling een belangrijk thema is.

In deze brief gaan we in op het schadeprotocol, de versterkingsopgave, de nieuwbouwregeling, Gronings Perspectief en het gaswinningsbesluit. Hoewel de beide gemeenten duidelijk verschillende aandachtsgebieden hebben, trekken wij nu al samen op in het gaswinningsdossier zoals bij de verbetering van de schadefhandeling en het beroep tegen het gaswinningsbesluit. Dit doen wij tevens in overleg met de andere gemeenten in het aardbevingsgebied.

Gelet op de omvang en impact van het gaswinningsdossier maken de colleges van Groningen en Ten Boer afspraken over de concrete samenwerking in de komende periode, ook in aanloop naar de herindeling.

GEMEENTE TEN BOER

Bladzijde 2

Schadeprotocol

Stand van zaken

Op 31 maart jl. is het oude schadeprotocol stopgezet en op dit moment werkt de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) in samenspraak met het Rijk, maatschappelijke organisaties en regionale overheden aan het opstellen van een nieuw schadeprotocol. Schadegevallen na 31 maart zullen volgens het nieuwe protocol worden beoordeeld. Het opnemen van schades is in juli weer opgestart, zodat de werkvoorraad schademeldingen afneemt in afwachting van het nieuwe schadeprotocol.

De regionale partijen zijn sinds 23 mei jl. in gesprek met de NCG over het schadeprotocol. Daarbij ligt de eis vanuit de regio op tafel dat een nieuw systeem van schadeafhandeling moet voldoen aan vier pijlers: verantwoordelijke Staat, menselijke maat, rechtvaardige schadebepaling en onafhankelijkheid. Voor de regio is het van belang dat de schadeafhandeling onafhankelijk van de NAM tot stand komt.

De pijler van 'verantwoordelijke Staat' is op dit moment misschien wel de grootste uitdaging. Dit houdt in dat de Rijksoverheid garant zou moeten staan voor schade waarbij niet eenvoudig een direct verband kan worden aangetoond tussen de schade en gaswinning, maar die zónder de gaswinning redelijkerwijs niet was ontstaan. Het Rijk rekent vervolgens achter de schermen met de NAM af, waarbij het Rijk het risico op zich neemt dat bepaalde schade niet (volledig) kan worden verhaald op de NAM. Of het Rijk over gaat tot het instellen van een dergelijk schadefonds is een vraag die naar wij veronderstellen op de formatietafel ligt. Het schadefonds is nadrukkelijk naar voren gebracht bij de onderhandelende partijen.

Omdat de formatieonderhandelingen bij het opstellen van deze brief nog gaande zijn, is nog niet duidelijkheid of de Rijksoverheid instemt met de vier pijlers waaraan een nieuw schadeafhandelingssysteem moet voldoen. Wat de regio wil ligt zeer helder op tafel, het is nu wachten op de duidelijke antwoorden van het Rijk. Ondertussen wil de NCG graag door met de uitwerking van het schadeprotocol. Vanuit de regio is de voorwaarde gesteld dat alleen verder overleg kan plaatsvinden als de NCG het eindplaatje, inclusief de verantwoordelijke Staat, verder uitwerkt.

Positie gemeenten

Vanuit het AB regio, waarin zowel bestuurders van Groningen als Ten Boer zitting hebben, zijn wij vertegenwoordigd in de begeleidingscommissie voor het schadeprotocol en leveren Groningen en Ten Boer gezamenlijk input op de uitwerking hiervan.

GEMEENTE TEN BOER

Bladzijde 3

Versterking

Rondom de versterkingsopgave zijn 3 thema's actueel, te weten de nieuwe NPR 9998:2017, het gebiedsgerichte versterkingsprogramma in Ten Boer en Ten Post en de versterkingsactiviteiten rondom scholen. Deze thema's lichten we hieronder toe.

Nieuwe versie NPR

Op 1 juli 2017 is een nieuwe versie van de NPR 9998 (Nederlandse Praktijkrichtlijn) van kracht geworden. Het betreft een commentaarversie die eind dit jaar, na verwerking, tot een definitieve 'groene' NPR-versie zal leiden.

De NPR 9998 biedt een richtlijn om door te rekenen of een bestaand of nieuw gebouw aardbevingsbestendig is. De actualisatie is op verzoek van de NCG door de NEN-commissie uitgevoerd waarbij zowel de nieuwe seismische gegevens van het KNMI als de laatste inzichten op het gebied van berekeningen zijn verwerkt. Dit betekende dat een aantal onzekerheden in de berekeningen verkleind konden worden.

Voor de gemeente Groningen wijken de seismische invoerparameters (grondversnellingen of pga's) niet veel af ten aanzien van de oude versie. Voor de gemeente Ten Boer zijn de verschillen groter. De grondversnellingen zijn veel lager (bijvoorbeeld Winneweer was 0,34g en wordt 0,22g). Wij benadrukken echter dat na de gemeentelijke herindeling op 1 januari 2019, het kerngebied van de aardbevingen deels binnen de grenzen van de nieuwe gemeente Groningen ligt.

Omdat de complexe berekeningen met de NPR 9998:2017 enige maanden in beslag nemen, is nu nog niet aan te geven welk effect deze nieuwe NPR heeft op de versterkings- en nieuwbouwopgave. Er is afgesproken dat bij alle versterkings- en nieuwbouwprojecten wordt gewerkt met de NPR die bij aanvang actueel is of was.

Gebiedsgericht versterkingsprogramma

In het Meerjarenprogramma van de NCG wordt jaarlijks de prioritering van inspecties en bijbehorende sterkteberekeningen aangegeven. Hierbij is ervoor gekozen om van binnen (kern aardbevingsgebied) naar buiten te werken. De gemeente Ten Boer ligt nagenoeg geheel binnen de onderzoekscontour (oude 0,2g-contour). De gemeente Groningen ligt er grotendeels buiten (sinds de herindeling met Meerstad ligt een klein deel erbinnen). Dit betekent dat de versterkingsopgave zoals hieronder beschreven voornamelijk binnen de gemeente Ten Boer plaatsvindt.

De inspectie van de ca. 2500 woningen is begin 2016 gestart in Ten Post en Ten Boer (Fazanthof). In 2017 worden alle woningen in de kernen

GEMEENTE TEN BOER

Bladzijde 4

Winneweer, Lellens en Ten Post geïnspecteerd en zijn enkele buurten in Ten Boer aan de beurt. De NCG voert de regie op het totale versterkingsproces.

Inspecties kunnen afhankelijk van de situatie van de woning eenvoudig of uitgebreid zijn. Bij uitgebreide inspectie is het mogelijk dat het nodige sloop- en breekwerk wordt uitgevoerd om goed de constructie van het gebouw te kunnen beoordelen. Na inspectie volgt de sterkteberekening, een stap die enkele maanden in beslag neemt en leidt tot een versterkingsadvies. Na akkoord van de bewoners zorgt het Centrum Veilig Wonen (CVW) voor de aanbesteding en uitvoering van de versterking en eventuele sloop-nieuwbouw. Op dit moment zijn er nog geen definitieve versterkingsadviezen opgeleverd aan de bewoners, omdat de kwaliteit van de adviezen nog te wensen overliet. De oorspronkelijke planning m.b.t. de versterkingsadviezen is bij lange na niet gerealiseerd. Dit levert, terecht, de nodige ongerustheid en boosheid op bij de inwoners van de geïnspecteerde woningen. Velen kunnen op dit moment niet doorgaan met hun leven zoals ze dat graag zouden willen. Er kan hen op dit moment nog geen perspectief worden geboden. De gemeente Ten Boer zet zich in om bewoners zoveel mogelijk te ondersteunen bij het verdere proces.

De versterkingsopgave heeft een zeer grote impact op de dorpen, maar biedt ook kansen. Ons college heeft inmiddels een gebiedsvisie vastgesteld om invulling te geven aan de kansen voor dorpsontwikkeling, duurzaamheid, energie en openbare ruimte. Om deze zogenoemde koppelkansen inzichtelijk te maken, wordt per dorp een kansenkaart opgesteld. De kansenkaart maakt inzichtelijk welke beleidskaders, uitgangspunten en waarden op een dorp van toepassing zijn. Op basis van deze kansenkaarten gaan we in gesprek met de bewoners over hoe de door hen vastgestelde dorpsvisies concreet kunnen worden meegenomen in de versterkingsopgave. De gemeenten Ten Boer en Groningen nemen hiermee gezamenlijk het voortouw in de dorpsontwikkeling. De inzet is het vergroten van de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van de dorpen. Ten Post is het eerste dorp waar wij met de concretisering van deze aanpak gaan starten. De aanpak van de dorpsontwikkeling, inclusief koppelkansen, is een essentieel onderdeel van de gebiedsversterkingsplannen die de NCG opstelt in overleg met de gemeente.

Scholenprogramma

Voor een veilige leefomgeving in het aardbevingsgebied speelt de aardbevingsbestendigheid van scholen een belangrijke rol. In de gemeente Ten Boer is onder regie van de NCG een scholenprogramma opgesteld, voor alle scholen in de gemeente. Dit plan vormt de basis van de gemeentelijke besluitvorming rondom het aardbevingsbestendig maken van de scholen binnen de gemeente Ten Boer. Het plan combineert de informatie over de noodzakelijke bouwkundige versterkingen voor het aardbevingsbestendig

GEMEENTE TEN BOER

Bladzijde 5

maken van de scholen en de onderwijskundige transitie en is door de raad van Ten Boer vastgesteld.

In de gemeente Groningen is de opgave anders, en ligt de nadruk op het onderzoek naar en aanpak van potentiële risico-elementen (HRBE's) in de schoolgebouwen. De komende tijd zullen ca. 110 risicovolle elementen worden aangepakt door het Centrum Veilig Wonen (CVW), in overleg met schoolbesturen, NCG en gemeente. Daarnaast start het CVW een pilot bij vijf scholen in het oostelijke deel van de gemeente naar meer constructieve elementen.

Nieuwbouwregeling

Op 3 juli jl. heeft de NAM een herijkte nieuwbouwregeling gepubliceerd, in werking tredend met terugwerkende kracht vanaf 23 december 2016. Deze regeling bevat de kaders voor technische en financiële ondersteuning om nieuwbouw aardbevingsbestendig te bouwen. Hoewel er nog geen overeenstemming is met de NCG en de NAM over de volledige inhoud van de regeling, kunnen we door de publicatie verder met de afhandeling van een aantal projecten. In het bestuurlijk overleg van juni is met de NCG afgesproken dat er onafhankelijk, en in principe bindend, advies wordt ingewonnen over die punten in de regeling waarover verschil van mening bestaat. Inzet was aanvankelijk dat dit advies er op 1 oktober 2017 zou liggen. De NAM was het echter niet eens met de door de NCG geformuleerde opdrachtverstrekking. Mede hierdoor en de tussenliggende zomervakantie is deze streefdatum niet gehaald.

Na intensief overleg door gemeenten, NCG en de NAM is eind september overeenstemming bereikt over de opdrachtverstrekking voor de onafhankelijke advisering. De NCG heeft deze opdracht verleend aan een collectief bestaande uit het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), de Arbitrage voor de Bouw (AvB), de Rijksbouwmeester en de directeur van het Rijksvastgoedbedrijf. Wij hechten grote waarde aan dit advies over de nieuwbouwregeling. Ten eerste omdat de regeling hiermee onafhankelijk getoetst wordt. Ten tweede omdat er een kans is dat de regeling wordt opgenomen in het Bouwbesluit. De meest actuele nieuwbouwregeling zal dan als uitgangpunt genomen kunnen worden. Overigens is de afspraak dat eventuele aanpassingen van de regeling met terugwerkende kracht zullen plaatsvinden vanaf inwerkingtreding van de herijkte nieuwbouwregeling. De opdracht voor het onderzoek is als bijlage toegevoegd aan deze brief.

De regeling zoals die sinds 3 juli van kracht is, heeft er in ieder geval wel voor gezorgd dat de gehele stad Groningen weer binnen de reikwijdte van de regeling valt. Ook met inachtneming van NPR 9998:2017. We zien niettemin ook dat zich, zowel in Groningen als in Ten Boer, in de praktijk nog steeds

GEMEENTE TEN BOER

Bladzijde 6

problemen voordoen rond de regeling en dat er in sommige projecten stagnatie optreedt.

Gronings Perspectief

De aardbevingen leiden niet alleen tot fysieke schade, maar hebben ook psychosociale gevolgen voor onze inwoners. In het derde wetenschappelijk rapport van het onderzoek *Gronings Perspectief* (in opdracht van de NCG) wordt geconcludeerd dat er een oorzakelijk verband is tussen het hebben van schade en de verslechtering van de gezondheid (psychische klachten, stress). De onderzoekers wijzen daarnaast op de gezondheidsrisico's van de versterkingsopgave als gevolg van de onzekerheid voor bewoners.

Onder regie van de NCG zijn we momenteel met de gemeenten in het aardbevingsgebied aan het inventariseren welke inzet en expertise van lokale zorg- en welzijnsorganisaties gevraagd wordt en welke extra kosten dit met zich meebrengt. Op basis hiervan komen we tot een voorstel voor aanvullende financiering vanuit het Rijk. Groningen en Ten Boer hebben een gezamenlijke ambtelijke vertegenwoordiging in dit overleg.

Vanuit de huisartsen in Ten Boer ontvangen wij het signaal dat er een grotere toeloop is van mensen met psychische klachten. Daarom zijn we alert op de problematiek en willen we ervoor zorgen dat zorgvragen tijdig worden gesignaleerd en op de juiste manier worden opgepakt.

Gaswinningsbesluit

Per 1 oktober is het productieplafond van de gaswinning met 10% teruggebracht tot 21,6 miljard kuub per jaar. Wij zijn van mening dat deze reductie een stap in de goede richting is, maar nog steeds niet leidt tot een veilig en verantwoord niveau van gaswinning. Momenteel loopt er een beroepsprocedure tegen het gaswinningsbesluit bij de Raad van State. Hiervan verwachten wij halverwege november een uitspraak.

Hiermee hopen we u voldoende te hebben geïnformeerd en we zien u graag tijdens de werksessie op 12 oktober.

Met vriendelijke groet, 5.1.2e
Burgemeester en wethouders van Ten Boer,

5.1.2e

5.1.2e

de burgemeester
F. de Vries

5.1.2e

de secretaris
J.C. de Groot

NIEUW VOORSTEL NCG

Achtergrond

Specifiek voor aardbevingsbestendige bouw is de Nederlandse Praktijk Richtlijn 9998 (NPR) ontwikkeld. Aan de hand van de NPR kan de constructieve veiligheid van bestaande gebouwen worden beoordeeld. Ook kan met de NPR bepaald worden hoe nieuwbouw en verbouw in het aardbevingsgebied constructief veilig kan worden ontworpen en gerealiseerd, binnen de in Nederland gehanteerde veiligheidsnorm van 10^{-5} . Toepassing van de NPR kan leiden tot hogere kosten (bijvoorbeeld bouw-, plan- en bijkomende kosten). Om de realisatie van aardbevingsbestendige nieuwbouwprojecten te bespoedigen is duidelijkheid over de vergoeding van de redelijke meerkosten belangrijk. Op 3 juli jl. is daarom de herijkte nieuwbouwingeregeling van NAM gestart, die met terugwerkende kracht in werking treedt vanaf 23 december 2016. De regeling biedt technische ondersteuning en een financiële vergoeding voor de redelijke meerkosten die voortkomen uit de toepassing van de NPR bij nieuwbouwprojecten.

Deze herijkte nieuwbouwingeregeling is het resultaat van intensief overleg tussen Nationaal Coördinator Groningen (NCG), regionale overheden, maatschappelijke partijen en NAM. De regeling is gebaseerd op de kaders die in het Meerjarenprogramma 2017-2021 van de NCG beschreven zijn. Vanwege blijvende zorgen over de regeling, is aanvullend besloten tot een reflectie op de regeling. Als de reflectie tot aanpassing van de regeling leidt ten gunste van de aanvrager, geldt dit met terugwerkende kracht vanaf 23 december 2016

De NCG is voornemens een collectief van de Rijksbouwmeester, de directeur van het Rijksvastgoedbedrijf (RvB), het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) en de Arbitrage voor de Bouw (AvB), om een gezamenlijk advies te vragen.

Beschrijving en resultaat van de opdracht

Het collectief wordt gevraagd om een reflectie op de herijkte nieuwbouwingeregeling waarbij geduid wordt of de herijkte nieuwbouwingeregeling naar redelijkheid invulling geeft aan de afspraken uit het MJP 2017-2021. Hierbij spreekt het collectief met betrokkenen bij gemeentes, waaronder gemeente Groningen, NAM, NCG en enkele ontwikkelaars. Daarbij dient er een goede balans te zijn tussen ontwikkelaars die bouwen in de stad Groningen en daarbuiten. Het collectief heeft de vrijheid om aanvullend naar eigen inzicht met andere partijen te spreken.

Het collectief adresseert in haar advies onderstaande thema's en vragen. Het staat het collectief vrij aanvullende vragen te beantwoorden, als dat nodig wordt geacht voor het invullen van de opdracht.

a. Samenhang van belangen

Er wordt inzicht gegeven in de mechanismen en de rol van de stakeholders in relatie tot de hoogte van de meerkosten bij toepassing van de NPR. Ook wordt geduid wat van alle van de betrokken partijen in redelijkheid verwacht mag worden om ervoor te zorgen dat (op termijn) aardbevingsbestendige nieuwbouw zonder vertraging tegen redelijke meerkosten gerealiseerd wordt.

b. Procentuele vergoeding

Is het mogelijk dat een procentuele vergoeding bij een ruime meerderheid van de projecten de meerkosten kan afdekken, zonder dat er andere projecten zijn die daardoor veel meer of veel minder vergoeding krijgen dan nodig is? Welke hoogte en de welk type classificatie van de procentuele vergoeding is in dat verband redelijk, gegeven het moment in de tijd en de context waarin de percentages vastgesteld zijn?

c. Maatwerk

Zijn de ontwerpprincipes omschreven in de NPR in redelijkheid toepasbaar i.r.t bestemmingsplan, stedenbouwkundig beleid en bouwbesluit, of wordt de ontwerp- en bouwvrijheid meer dan redelijk beïnvloed? Biedt de nieuwbouwingeregeling hiertoe voldoende mogelijkheden? Is er voldoende ruimte voor ontwerp-vrijheid bij het

vereiste integraal ontwerp en hoe verhoudt de balans tussen de ontwerpvrijheid zich met eisen ten aanzien van veiligheid en andere elementen zoals kosten? Biedt de regeling een gepast middel om ontwikkelaars van nieuwbouw in Groningen te helpen bij de uitdaging om de richtlijn voor aardbevingsbestendige bouw (NPR9998) te betrekken in het ontwikkelproces?

Hoe werken de nu in de regeling opgenomen aanbevolen ontwerpprincipes uit de NPR naar verwachting in de bouwpraktijk uit bij zowel laagbouw als complexere hoogbouw? Wat is het effect als meer of minder ontwerpprincipes uit de NPR onderdeel uitmaken van de maatwerkregeling?

d. Stagnatie

In welke mate is er sprake van stagnatie van nieuwbouw in het aardbevingsgebied en in hoeverre is deze stagnatie toe te schrijven aan de wens om aardbevingsbestendig te bouwen? Worden projecten vertraagd door de procedure van de nieuwbouwregeling?

e. Verbetermogelijkheden

Welke verbetermogelijkheden ziet het collectief om de regeling te verbeteren binnen de overeengekomen kaders, om de uitvoerbaarheid van de regeling te vergroten en/of ervoor te zorgen dat op lange termijn aardbevingsbestendige nieuwbouw zonder vertraging tegen redelijke meerkosten gerealiseerd kan worden.

Positie en inzet van betrokken partijen

- Ten behoeve van deze advisering zullen zowel de gemeentes als NAM al het mogelijke in het werk stellen om de daarvoor benodigde achtergrondinformatie en (project)data van het gebruik van de regeling beschikbaar te stellen aan het collectief. Zo nodig met toestemming van opdrachtgevers, dan wel geanonimiseerd.
- Gedurende de opdracht wordt een bestuurlijk voortgangsoverleg gepland tussen NCG, NAM, gemeente Groningen en een vertegenwoordiger van de overige gemeenten.

Planning

Het collectief wordt gevraagd om binnen een termijn van circa 2 maanden na opdrachtverstrekking met concrete adviezen te komen.

Afdeling Unit Ten Boer
Onderwerp Voortgang versterkingsopgave

Bezoekadres
H. Westerstraat 24

Postadres
Postbus 7
9790 AA Ten Boer

Telefoon
(050) 302 88 88

Telefax
(050) 302 17 00

E-mailadres
gemeente@tenboer.nl

Bank
028.50.01.272

IBAN
NL55BNGH0285001272
BIC: BNGHNL2G
BTW-nr:001220615
KvK-nr: 01183249

Telefoon (5.1.2e) Bijlage(n)

Ons kenmerk TB17.6660529

Datum 14-11-2017 Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door
5.1.2e

Geachte leden van de raad

Graag informeren we u over het volgende.

Fazanthof in Ten Boer.

Op vrijdag 3 november zijn 30 bewoners van de Fazanthof door de NCG, in samenwerking met de gemeente, geïnformeerd over de versterkingsadviezen van hun woningen.

De boodschap voor alle 30 woningen was dat aan de eigenaren is voorgesteld om over te gaan tot sloop nieuwbouw van hun woning. Het besluit voor dit advies van de NCG is genomen omdat er bij de woningen sprake is van een type vloer en fundering waarover de verschillende ingenieursbureaus bij vergelijkbare situaties in het gehele gebied verschillende en soms tegenstrijdige adviezen afgeven.

NCG heeft daarop het volgende besloten:

- Hij heeft dit voorgelegd aan de landelijke, onafhankelijke NEN-commissie hoe in deze situatie te beslissen. Dit advies wordt niet op korte termijn verwacht.
- Voor de woningen aan de Fazanthof wordt uitgegaan van het worst case scenario, onafhankelijk van een eventueel advies van de NEN-commissie. Dit betekent in dit geval sloop/nieuwbouw van de woningen.

Dit is op deze manier ook aan de bewoners kenbaar gemaakt.

De bewoners hebben daarop veel vragen gesteld, maar het algemene gevoel was tevredenheid met de uitleg en beslissing én dat er nu perspectief wordt geboden. Toen de boodschap geland was, kwamen er ook emotionele reacties los. Hiervoor is op zaterdag het versterkingspunt aan het Koopmansplein open geweest. Hier hebben twee inwoners gebruik van gemaakt. Ook afgelopen week is hierover door sommige bewoners contact gezocht met de bewonerbegeleiders.

De komende tijd zullen de bewoners een keus moeten maken of zij dit advies overnemen of dat zij desondanks toch liever hun bestaande woning willen laten versterken.

De keus zal uiteraard wel moeten worden afgestemd met de burens voorzover deze samen onder één dak zitten. De NCG zal hierover intensief vervolggesprekken met de bewoners voeren. Dit gaat zowel individueel alsook per huizenblok.

Tijdens de uitvoering worden de bewoners een aantal maanden gehuisvest in een zogenaamde wisselwoning. Hierover zijn wij in gesprek met de NCG.

Ten Post

Op donderdag 9 november zijn circa 130 bewoners van Ten Post door de NCG, in samenwerking met de gemeente, geïnformeerd over de versterkingsadviezen van hun woningen.

Het gaat hierbij om de straten: Jan Zijlstraat, Tammingastraat, Tuwingastraat, Oldenhuisstraat, H. Veldmanstraat, Johan Rengerstraat. Binnen dit gebied is sprake van zowel eigen woningen alsook van huurwoningen van Wierden en Borgen. Bij de huurwoningen is er ook nog een onderscheid tussen oude afspraken tussen de NAM en de woningcorporaties (de zogenaamde extensie 1 A) en huurwoningen die in opdracht van de NCG zijn geïnspecteerd.

Hierbij was de boodschap niet eenduidig, maar verschillend per straat/ typologie. Tijdens een algemeen plenair deel is door de NCG een toelichting gegeven op de versterkingsadviezen en de versterkingsopgave voor dit betreffende gebied. Na het algemene deel is er in verschillende groepjes nog dezelfde avond verder gesproken. En met de rest van de groep is vrijdagochtend verder gesproken. Door Wierden en Borgen zijn afzonderlijk afspraken gemaakt met de huurders.

De boodschap aan de inwoners in de kleinere groepen luidt dat er voor 30 woningen geadviseerd wordt om over te gaan tot sloop/nieuwbouw van hun woning. Bij de resterende groep gaat het om versterking van de woningen.

Ook hier hebben de bewoners zowel plenair alsook tijdens de afzonderlijke groeps gesprekken de nodige vragen gesteld maar was er in mindere mate dan bij de Fazanthof sprake van emotionele reacties.

Ook voor bewoners die het advies sloop/nieuwbouw krijgen geldt dat zij de komende tijd de keuze moeten maken of zij dit advies opvolgen of dat zij desondanks toch liever hun bestaande woning willen versterken.

Dit zal dan uiteraard wel moeten worden afgestemd met de burens, voorzover deze samen onder één dak zitten. De NCG zal ook hierover intensief vervolggesprekken met de bewoners voeren. Dit gaat zowel individueel alsook per huizenblok.

Voor de te versterken woningen worden er ook vervolggesprekken gepland. Ook hierbij gaat het zowel individuele gesprekken als per huizenblok.

Voor alle woningen, zowel bij sloop/nieuwbouw als bij versterking betekent dit dat de bewoners gedurende langere tijd in een wisselwoning gehuisvest zullen worden. Dit is tijdens de informatieavond ook aan de mensen verteld. Hierop is er door een drietal mensen de opmerking geplaatst dat men de wisselwoningen liever op een andere locatie gesitueerd ziet. Wij hebben toegezegd dit te zullen beoordelen en daar bij de inwoners op terug te komen.

Meerjarenprogramma NCG 2018 (mjp)

Op 31 oktober heeft de NCG u een toelichting gegeven op het concept mjp. De planning was dat het concept mjp op 9 november, na het bestuurlijk overleg tussen de NCG, rijk, provincie en de gemeenten, gepubliceerd zou worden. Ons college was voornemens om in de vergadering van 14 november te besluiten of wij als gemeente Ten Boer een reactie zouden willen indienen. Dit collegebesluit zouden wij ook aan u voorleggen zodat ook u, tijdens de raadsvergadering van 29 november, in de gelegenheid was om ons college uw eventuele aanvullende reactie kenbaar te maken.

Zowel de gemeenten maar ook de provincie en het Rijk hebben echter tijdens het bestuurlijk overleg op 9 november zoveel opmerkingen op het toen voorliggende concept gemaakt dat dit niet op 9 november openbaar is geworden.

Op dit moment vindt er op diverse plaatsen over de verschillende onderwerpen nog overleg plaats.

Wij verwachten nu dat op zijn vroegst vrijdag 17 november het concept mjp wordt gepubliceerd.

Ons college gaat er vanuit dat wij dan dinsdag 21 november kunnen besluiten of we wel of geen reactie gaan indienen en zullen dat daarna ook aan u kenbaar maken.

Op die manier kunnen wij nog steeds uw raad betrekken bij ons besluit om wel of geen reactie te leveren.

Op 1 december wordt het volgende concept MJP aangeboden aan het Nationaal Bestuurlijk Overleg (NBO) dat op 6 december zal plaats vinden. Daarin zullen de resultaten van het rondje langs raden en staten voor zover mogelijk worden meegenomen.

Op 7 december zal de NCG gehoord het NBO het definitieve concept formuleren en aanbieden aan de colleges en de minister. De minister zal, gehoord het kabinet, rekening houdend met de reactie van gemeenten en provincie, vervolgens het programma vaststellen.

Kortom hoewel later aan u voorgelegd dan gepland, willen wij u wel betrekken bij ons besluit over dit mjp.

Motie gemeenteraad Groningen

Op woensdag 8 november heeft de gemeenteraad van Groningen een motie aangenomen waarin zij het college van Groningen verzoeken om:

- Al haar kennis, ervaring en expertise aan de gemeente Ten Boer aan te bieden.
- In samenwerking met de gemeente Ten Boer, gemeentelijke regie te voeren over de benodigde versterkingsopgave en te ondersteunen bij schadeherstel, zodat de inwoners van Ten Boer gesteund worden bij hun belangenstrijd met de NAM en het CVW.

De motie zelf treft u als bijlage aan.

Wij gaan er vanuit u met het bovenstaande vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Ten Boer

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

de burgemeester
E. de Vries

de secretaris
J.C. de Groot

M₂₉

Motie gemeentelijke regie samen voor en met Ten Boer

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2017, besprekende de gemeentebegroting 2018.

Constaterende dat:

- De inwoners van de gemeente Ten Boer erg veel schade, verdriet en ellende ondervinden van de gaswinning.
- De schade- en herstelwerkzaamheden erg traag en moeizaam verlopen.
- Inwoners grote problemen ervaren en door hun voortdurende strijd met de NAM en het CVW cynisch en wanhopig worden.

Overwegende dat:

- De gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen al jarenlang goed samenwerken en per 1-1-2019 tot één gezamenlijk gemeente willen behoren.
- De gemeente Ten Boer en de gemeente Groningen ook het gebied van aardbevingsproblematiek al goed samenwerken.
- De gemeente Groningen veel ervaring heeft met grote en ingrijpende wijkvernieuwingprojecten.
- De situatie zoals deze nu bestaat, waarbij inwoners een individuele belangenstrijd met de NAM en het CVW moeten aangaan, onwenselijk is.

Verzoek het college:

- Al haar kennis, ervaring en expertise aan de gemeente Ten Boer aan te bieden.
- In samenwerking met de gemeente Ten Boer, gemeentelijke regie te voeren over de benodigde versterkingsopgave en te ondersteunen bij schadeherstel, zodat de inwoners van Ten Boer gesteund worden bij hun belangstrijd met de NAM en het CVW.

En gaat over tot de orde van de dag.

5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
Jimmy Dijk SP	Jetze Luhoff D66	Benny Leemans GroenLinks	Amrut Sijbolts Stadspartij	Gerjan Keider Partij voor de Dieren
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
Edward Koopmans ChristenUnie	Sebastiaan Rudijs PvdA	Marjet Woldhuis 100% Groningen	Arjen Banach Student en Stad	
5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
René Bolle CDA	Elisabeth Akkerman VVD	5.1.2e	5.1.2e	5.1.2e
5.1.2e	5.1.2e			
	5.1.2e			